

Dosarul nr. 3ra-808/2023
2-21090230-01-3ra-07082023

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (T. Avasiloaie)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (A. Minciuna, D. Băbălău, E. Palanciuc)

Î N C H E I E R E

17 aprilie 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:

Președinte, judecător
judecători

Stela Procopciuc
Diana Stănilă
Ion Malanciuc

examinând admisibilitatea recursului depus de Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene,

în cauza de contencios administrativ, intentată la cererea de chemare în judecată înaintată de Denis Jelimalai împotriva Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene, cu privire la constatarea încălcării termenului de comunicare a răspunsului și obligarea comunicării răspunsul solicitat, precum și obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil, cu repararea prejudiciului moral,

împotriva deciziei din 15 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 16 iunie 2021, Denis Jelimalai a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene, cu privire la constatarea încălcării termenului de comunicare a răspunsului la cererea din 19.03.2021, cu obligarea comunicării răspunsului solicitat, precum și obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil cu privire la achitare indemnizației pentru perioada 11.07.2020 - 22.07.2020, (12 zile calendaristice) - 1 954 euro (total lunar 5047 euro) și dobânda de întârziere calculată conform prevederilor art.330 Codul muncii, cât și repararea prejudiciului moral de 10 000 de lei.

Prin hotărârea din 09 iunie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, acțiunea a fost admisă parțial, fiind anulat refuzul Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene și decizia la cererea prealabilă din 26.05.2021.

Obligându-se Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene să emită actul administrativ individual favorabil prin care să calculeze și să achite lui Denis Jelimalai, indemnizația în valută străină, în temeiul art.27 alin.(2) și alin.(4) al Legii nr.761/27.12.2001 cu privire la serviciul diplomatic, pentru perioada 11 iulie 2020 – 22 iulie 2020.

Totodată, fiind respinsă pretenția lui Denis Jelimalai împotriva Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene, cu privire la încasarea dobânzii de întârziere calculată conform prevederilor art.330 din Codul muncii.

Fiind declarată pretenția cu privire la repararea prejudiciului moral de 10 000 de lei, inadmisibilă în temeiul art.207 alin.(1) din Codul administrativ.

Prin decizia din 15 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău, a fost respinsă cererea de apel înaintată de Denis Jelimalai și Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene, cu menținerea hotărârii din 09 iunie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani.

La 14 aprilie 2023, prin intermediul poștei electronice, Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene a depus recurs nemotivat împotriva deciziei instanței de apel, solicitând anularea parțială a deciziei contestate. Totodată, a menționat că cererea de recurs motivată va fi depusă după primirea deciziei integrale motivate (f.d. 155-155 verso).

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, prin Legea nr. 246 din 31 iulie 2023 (în vigoare din 01 septembrie 2023), a fost modificat cadrul normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție, inclusiv Cartea a treia „Procedura contenciosului administrativ” din Codul administrativ, în special prevederile cu privire la temeiurile recursului.

Totuși, art. XI alin. (3) din Legea menționată, prevede că recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Aceleași considerente de deduc și din interpretarea art. 195 din Codul administrativ în coroborare cu prevederile art. 3 alin. (3) din Codul de procedură civilă, către stipulează că, procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod.

Examinând admisibilitatea recursului, în raport cu actele cauzei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată inadmisibilitatea acestuia, din următoarele motive.

În conformitate cu art.246 alin.(1) și (2) lit. e) din Codul administrativ (în redacția în vigoare la data declarării recursului), Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere. Recursul se declară inadmisibil în special când motivarea recursului nu a fost depusă sau a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art. 245 alin. (2) (în redacția în vigoare la data declarării recursului).

Conform art. 245 alin. (1) și (2) din Codul administrativ (în redacția în vigoare la data declarării recursului), recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Totodată, regulile generale ce țin de calcularea termenelor în materie de contencios administrativ sunt reglementate prin prisma art.195 din Codul administrativ potrivit cărora procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art. 169-171.

În conformitate cu art.110 din Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia

instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Conform art. 111 alin. (1)-(4) din Codul de procedură civilă, actele de procedură se efectuează în termenul prevăzut de lege. În cazul în care nu este stabilit prin lege, termenul de procedură se fixează de către instanța judecătorească. Termenul de procedură se instituie prin indicarea unei date calendaristice, datei comunicării actului de procedură, a unei perioade sau prin referire la un eveniment viitor și cert că se va produce. În ultimul caz, actul de procedură poate fi efectuat în decursul întregii perioade. Dacă începutul curgerii termenului este determinat de un eveniment sau moment în timp care va surveni pe parcursul zilei, inclusiv de comunicarea actului de procedură, atunci ziua survenirii evenimentului sau a momentului nu se ia în considerare la calcularea termenului. Dacă începutul curgerii termenului se determină prin începutul unei zile, această zi se include în termen.

Potrivit art. 113 din Codul de procedură civilă, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Pornind de la prevederile legale menționate supra, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că termenele procedurale stabilesc regimul optim pentru realizarea justiției, fiind o modalitate de ordonare a realizării acțiunilor procedurale și fortificarea securității raporturilor juridice. Exercitarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decât într-un anumit cadru, prestabilit de legiuitor, cu respectarea anumitor exigențe, căror li se subsumează și instituirea unor termene, după a căror expirare valorificarea respectivului drept nu mai este posibilă.

Potrivit art. 223 din Codul administrativ, hotărârile și alte acte de dispoziție prin care se stabilesc termene, precum și numirea ședințelor și citațiile se notifică participanților la proces conform art.96-114.

Conform art. 96 alin. (1) din Codul administrativ, notificările și comunicările către participanții la procedura administrativă se realizează în orice formă de comunicare adecvată, rapidă și eficientă din punctul de vedere al costurilor. Comunicarea prin mijloace electronice are prioritate dacă este adecvată obiectului comunicării și acceptată de participantul la procedură.

Potrivit art.97 alin.(3) din Codul administrativ, autoritatea publică poate alege între următoarele forme de notificare: a) notificare prin act de recunoaștere a recepționării; b) notificare prin poștă cu act de notificare; c) notificare prin poștă cu scrisoare recomandată; d) notificare prin poștă electronică sau prin mijloace electronice de comunicație dedicate.

Conform art. 99 alin. (1) din Codul administrativ, în cazul notificării înscrisului de către autoritatea publică, persoana care efectuează notificarea îi înmânează înscrisul, într-un plic închis, persoanei care urmează să fie notificată. Aceasta din urmă semnează un act de recunoaștere a recepționării vizat cu data înmânării înscrisului. Persoana care efectuează notificarea menționează data notificării pe plicul de înmănat.

Conform art.103 din Codul administrativ, dacă persoana care urmează a fi notificată nu este găsită în locuința sa, în spațiile sale de activitate sau într-o instituție comunitară în care locuiește, înscrisul poate fi notificat: a) în locuința acesteia – unui membru matur de familie, unei persoane care lucrează pentru familie sau unei

persoane mature care locuiește permanent acolo; b) în spațiile de activitate ale acesteia – unei persoane angajate acolo; c) în instituția comunitară în care locuiește – conducătorului instituției sau unui reprezentant împuternicit în acest sens.

Potrivit art.114 din Codul administrativ, dacă o notificare a înscrisului, care îndeplinește condițiile de formă, nu poate fi probată sau dacă înscrisul a ajuns cu încălcarea prevederilor obligatorii de notificare, atunci acesta se consideră notificat din momentul în care într-adevăr a ajuns la persoana care urma să fie notificată.

Din actele cauzei rezultă că, la 15 martie 2023, Curtea de Apel Chișinău a pronunțat, în ședință publică, dispozitivul deciziei.

La 23 martie 2023, Curtea de Apel Chișinău prin intermediul poștei electronice a expediat în adresa recurentului copia dispozitivului deciziei din 15 martie 2023 (f.d. 151).

La 14 aprilie 2023, Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene a depus cerere de recurs nemotivată împotriva deciziei din 15 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău (f.d. 154-155 verso).

La 24 iulie 2023, Curtea de Apel Chișinău prin intermediul poștei electronice a expediat în adresa recurentului copia deciziei integrale din 15 martie 2023 (f.d. 158).

În contextul circumstanțelor relatate, Completul de judecată constată că la caz se atestă faptul că termenul de 30 de zile prevăzut la art.245 alin.(2) din Codul administrativ, pentru prezentarea motivării recursului, a început să curgă din data de 25 iulie 2023, ziua imediat următoare de la data notificării Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene, a deciziei integrale a instanței de apel, care a expirat la data de 23 august 2023, inclusiv.

Iar, recurentul Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene nu s-a conformat prevederilor legale și până în prezent nu a prezentat motivarea recursului.

Astfel, fiind cel interesat de soluționarea cauzei în ordine de recurs, recurentul trebuia să întreprindă toate măsurile necesare de a-și proteja dreptul de acces la instanță după cum sugerează și jurisprudența CtEDO, prin efectuarea actului de procedură până la expirarea termenului prevăzut de lege, la caz, prin prezentarea motivării recursului în conformitate cu art. 245 alin. (2) din Codul administrativ (în redacția în vigoare la data declarării recursului). Drept consecință, intervenind aplicarea sancțiunii procedurale prevăzută la art. 246 alin. (2) lit. e) din Codul administrativ (în redacția în vigoare la data declarării recursului), de declarare a recursului inadmisibil.

Conform art.24 alin.(1) din Codul administrativ, participanții la procedura administrativă și procedura de contencios administrativ trebuie să își exercite drepturile și să își îndeplinească obligațiile cu bună-credință, fără a încălca drepturile procesuale ale altor participanți. Buna-credință prezumă că partea este obligată să respecte termenele prevăzute de lege, or, termenul de recurs prevăzut la art.245 din Codul administrativ, este considerat un termen imperativ, absolut și peremptoriu, astfel că nerespectarea acestuia atrage ca și consecință după sine decăderea părții din dreptul de a mai exercita această cale de atac.

Din cele constatate rezultă că, nerespectarea termenului de prezentare a motivării recursului se datorează în exclusivitate comportamentului pasiv a recurentului care trebuia să dea dovadă de responsabilitate și atitudine activă, pentru a nu omite termenul legal de prezentare a recursului motivat.

Completul de judecată menționează că admiterea spre examinare a unui recurs tardiv poate duce la încălcarea principiului securității raporturilor juridice garantat de art. 6 §1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

În circumstanțele menționate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara recursul depus de Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene, ca inadmisibil.

În conformitate cu prevederile art. art.230, art.245 alin.(2) și art.246 alin.(1) și (2) lit. e) din Codul administrativ (în redacția în vigoare la data declarării recursului), Completul Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Recursul depus de Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene, se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

judecători

Diana Stănilă

Ion Malanciuc